

Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15^{en} der maand aan:

G. D. DUURSMA,
Achter de Hoven 114 bis,
LEEUWARDEN.

Redactie:
G. D. DUURSMA.
Prof. A. M. SPRENGER.

Girorekening
No. 133550 - ROTTERDAM.

Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat
Adres :

Mej. M. C. KARSTEN,
TERBORG.

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23 ;
Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg ; J. M. VAN DEN HOUTEN, *Penningmeester*, Rotterdam, Mathenesserlaan 364 ; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis ; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.

BUITENLANDSCHE BIJDRAGEN.

De bilobe vormen van *Conophytum*.

(*Vervolg van pag. 200*).

De juiste plaats van de soorten dezer sectie in de systematiek heeft totnutoe groote moeilijkheden opgeleverd. De beide het eerst bekende en tot *Conophytum* gerekende soorten, *Con. turri-gerum* en *Con. Roodiae* vielen al dadelijk uit het kader der overige „*Biloba*”.

Mes. Friedrichiae Dtr. 1), werd na uiteenspleijting van het geslacht *Mesembrianthemum* door N. E. Brown 2) aanvankelijk tot *Lifhops* gerekend. Schwantes stelde daarop vast, dat ze nauwer verwant is aan *Conophytum*: toen hij evenwel de bilobe vormen van *Conophytum* als een apart geslacht opvatte, noemde hij deze soort *Derenbergia Friedrichiae* Schw. Door bepaalde vegetatieve eigenschappen ertoe gebracht scheidden Dinter en Schwantes deze soort wederom af en richtten er een nieuw geslacht voor op: *Ophfthalmophyllum* Dtr. et Schw. 3)

Schwantes kwam voorts ook tot de conclusie, dat de het eerst door N. E. Brown 4) als *Lifhops Marfofhii* beschreven soort

1) Dinter: „*Neue und wenig bekannte Pflanzen Deutsch-Sudwestafrikas* (1914)”. pag. 41.

2) Brown: „*Mesembryanthemum*”, in „*The Gard. Chron.*” 1922, vol. LXXI, pag. 55.

3) Schwantes: „*Zur Systematik der Mesembryanthemen*”, in *Zeitschr. f. Sukk.*, Bd. III Heft 2, pag. 21 (1927).

4) N. E. Brown: „*Mesembryanthemum*” in „*The Gard. Chron.*”, 1926, vol. LXXIX, pag. 102, m. fig.

nief tot *Lithops* behoort, maar ten nauwste verwant is aan de *Friedrichiae*, weshalve hij haar als *0. Marlofhii* Schw. bij *Ophthal-mophyllum* indeelde.

Later werd de bloem van de *Marlofhii* door Schwantes en Brown onderzocht, die in dit opzicht met elkaar overeenstemmend deze soort als tot *Conophytum* behoorend bekend maakten, Schwantes het eerst als *Con. pellucidum* Schw. 1) – welken naam dus de prioriteit heeft – Brown als *Con. elegans* N. E. Br. 2)

In beide gevallen konden slechts afstervende of verdroogde bloemen bestudeerd worden.

Ik zou dan ook de beschrijving op grond van eigen waarneming bij een plant uit mijn verzameling als volgt willen aanvullen:

Doorsnede der geopende bloem $\pm 1,2$ c.M.

Bracteolen zich aan hun basis binnen het corpusculum bevindend.

Kelkbuis wit, 5 m.M. lang, 5 slippig ; slippen van een zelfde grijsgroene kleur als de corpuscula en met lichte punten (idio-blasten) bezet.

Bloembuis 8 m.M. lang, wit ; bloembladeren 20-22, in 2 kranen, 1.5 m.M. breed, 6-7 m.M. lang, afgerond of iets ingesneden, aan den spits glimmend wit.

Meeldraden 16-22, geel ; helmraden verschillend van lengte, binnenin de bloembuis vastzittend, opstijgend tot $\frac{3}{4}$ van de lengte der buis. Aan de uitmonding der bloembuis 10-12 vrije, 1 m.M. lange, $\frac{1}{2}$ m.M. breede, donkergele, van boven 2 toppig-afgeronde staminodiën. Stempels 5, elk 1 m.M. lang, op een 1 m.M. lange stijl, niet geveerd."

Ook de bloem van *Con. Friedrichiae* is ten slotte bekend geworden. Ze bleek een typische *Conophytum*-bloem 3) te zijn.

Een bijzondere, echter geheel en al specifieke eigenaardigheid, welke deze soort ons toont, bestaat hierin, dat de bracteolen schedevormig met elkaar vergroeid en in de spleet van het corpusculum zichtbaar zijn. De kapselvrucht wijkt niet van het *Conophytum*-type af. Ook de zaden, die ik met die van een groot aantal *Conophytum* soorten van de meest uiteenlopende secties vergeleken heb (0. a. ook met *Con. turriigerum* N. E. Br. en *Con. pellucidum* Schw.), toonen geen enkele bijzondere afwijking. Het

1) Schwantes: *Con. pellucidum* Schw. in „Möllers Deutsche Gärtn. Zeit.“, 1927, pag. 316.

2) N. E. Brown: in „The Gard. Chron.“ 1927, vol. LXXXII, pag. 228.

3) Vergel. „Zeitschr. f. Sukk.“, Bd. III Heft 2, pag. 21.

zijn typische, met het karakteristieke tepelvormig uitwasje voorziene *Conophytum*-zaden. Nu we meer soorten met eendere bladvorm en -teekening hebben leeren kennen, welke onbetwist tot *Conophytum* behooren, heeft het geen raison meer om het geslacht *Ophthalmophyllum* te handhaven. Het lijkt mij integendeel juist om de spec. *Friedrichiae* definitief bij *Conophytum* te rekenen en met de aan haar verwante vormen als goede sectie binnen dit geslacht af te scheiden, voor welke sectie ik, gezien de tot op heden gebezigde nomenclatuur, den naam *Ophthalmophylla* zou willen voorstellen.

Een andere soort dezer groep, *Con. Roodiae* N. E. Br., lijkt — wanneer op juiste wijze gekweekt — zeer veel op *Con. Friedrichiae*, zoodat bezoekers van mijn verzameling mij reeds dikwijls gevraagd hebben, of dit geen kleine *Friedrichiae* was. Overigens toont *Con. Friedrichiae* bij niet te weelderige cultuur geen gladde, doch eenigszins bobbelige oppervlakte, daar de het „venster” vormende cellen van het waterweefsel 1) zich elk afzonderlijk tot zwakke welvingen evenals bij *Con. pellucidum* verheffen. Het voorkomen van wit en purper tot karmijnbloeiende vormen in een en dezelfde groep is niet vreemd, sinds er in de botanie veel voorbeelden van wit of roodbloeiende soorten bekend geworden zijn. Ook onder de *Mesembrianthema* hebben we een groot aantal rood of witbloeiende soorten leeren kennen. Rood en wit zijn als kleuren in de botanie haast zonder uitzondering nauwer aan elkaar verwant dan geel en wit of zelfs geel en rood. (Vert. M. K.)

Freiburg in Br.

Dr. A. TISCHER.

DE FRITHIA PULCHRA BLOEIT!

Eenige weken geleden heb ik in Onze Tuinen (14 September 1928) iets verteld over eene kleine verzameling van *Lithops*, *Conophyfa* en andere soorten, die voorloopig nog bekend staan onder den verzamelnaam „Mesembrianthema”. Ik vertelde ook, dat de heer N. E. Brown, botanicus te Kew, reeds jaren bezig is om deze planten juist te determineeren en te classificeeren, zoodat wij niet langer sttuikvormige soorten (*Mesembr. densum* Haw. bijv.), kleine vensterplanten (*Lithops*, *Fenestraria!*) en andere

1) In den oorspr. Duitschen tekst „Wasserspeicherzellen”, een botan. term, waarvoor we geen goede Hollandsche vertaling hebben. M. K.

kruidachtigen met goed ontwikkelde bladeren en zonder vensters (de Cheiridopsis-soorten bijv.) in dezelfde groep zullen plaatsen.

Deze classificatie kan een botanicus blijkbaar slechts doen na nauwkeurige studie van de bloemen en zaden en na onderzoek van onderdeelen, die zóó klein zijn, dat hij steeds een sterk vergrootglas bij de hand moet hebben. De planten op zich zelf zijn te klein dan dat men verschillende onderdeelen der bloemen en zaadkapsels voldoende zou kunnen onderscheiden.

Dergelijke wetenschappelijke finesses interesseeren ons, liefhebbers, in den regel niet. Wij verzamelen immers de planten om de schoonheid in vorm en kleur en natuurlijk om de bloemen.

De natuur is rechtvaardig ; als zij aan de mooie meisjes minder hersenwindingen geeft dan aan de leelijke, dan vinden we dit billijk. In de plantenwereld is zij het steeds. Planten, zooals de *Frithia's*, die door de omstandigheden de luxe van een weelderigen groei hebben moeten ontberen, geven bloemen zóó groot, in vergelijking met de afmetingen van de plant zelf, en zóó schoon van kleur en vorm, dat zij wedijveren met vele planten en boomen, die duizenden malen hun omvang hebben.

Zaaipan met Frithia pulchra N. E. Br.

Foto van den Schrijver.

Zoals in mijn beschrijving van het vinden van de plant (in Onze Tuinen van 10 Februari 1928) staat, is deze plant gedwongen geweest, zich bijna geheel te begraven, om zich in het leven te houden, en daar een plant niet zonder een zekere hoeveelheid licht kan leven, maakte zij vensters in de uiteinden van haar bladen — letterlijk vensters, want de toppen van de staaftjes, waaruit de plant bestaat, zijn duidelijk van een transparant vlak voorzien. In de vrije natuur is dit ongeveer het eenige gedeelte van de plant, dat zichtbaar is en dus zonlicht kan ontvangen.

Op het tweetal foto's, dat ik maakte van een zaaipan vol van deze planten, kunt U duidelijk zien: platte, afgeknotte uiteinden, iets breder uitlopend dan het staaftje zelf, bijna „knotsvormig” zoals de *Fenestraria rhopalophylla*, met een duidelijk transparant vlak, niet glanzend maar dof, omdat het bestaat uit kleine regelmatige vakjes, net een raam met kleine ruitjes. Het venstertje is bij de grootste plant niet meer dan 2-3 mm. diep. Van den buitenkant gezien gaat dit venster nooit over den rand van het bovenvlak. De oppervlakte is wat ruw en onregelmatig van vorm: met eenige verbeelding kan men hierin het loopvlak van de poot van een dier zien. De vindster, Mrs. Dobie, heeft ze zelf steeds „Fairy Elephants' Feet” genoemd. Is dat niet een passende benaming voor wie romantisch aangelegd is?

Maar de bloemen! Niemand die op een warmen dag, natuurlijk na 12 uur, in de kas kwam, kon een kreet van bewondering weerhouden. Dit eenvoudig pannetje van 30 c. M. in doorsnee was één glans van geel, wit en karmijnrose, waarvan de foto slechts een zwakke weergave is. Zoals op de kleine foto te zien is (deze is vrijwel levensgroot), bedekt de bloem de plant bijna geheel. Als de bloem wijd open stond was zij vaak meer dan 4 c. M. in doorsnee!

In de eerste dagen is het binnenste gedeelte van de kroon helder geel; langzamerhand, als de bloem wat ouder wordt, verbleekt dit en wordt ten slotte wit; de uiteinden van de bloembladen blijven ongeveer 1 c. M. van den rand zoowel buiten als binnen hun karakteristieke kleur behouden: een helder karmijnrose.

De zaaipan hier afgebeeld heeft meer dan 30 bloemen vertoond en de geheele bloei heeft langer dan vier maanden geduurd. nu nog (16 October) zijn er *Frithia's* met bloem, maar helaas is de zon niet sterk genoeg meer om ze te doen opengaan.

Is het wonder, dat deze plant, toen zij naar de Keuring werd

gezonden (door den Hortus Botanicus te Amsterdam) een Certificaat van Verdienste verkreeg? Zelden heeft men schooner bloemen gezien op zulke bescheiden planten.

Bloeiende Frifhia pulchra van dichtbij gezien. „Detailopname“.

Bijkans nat. grootte,

Foto van den Schrijver.

Nu nog een enkel woord over de cultuur. Deze planten komen uit West Transvaal, waar de winter (1 Mei-30 October) temperatuur gemiddeld 68°C 70° Fahr. is en de regenval gedurende dit seizoen onder de 12 c.M. blijft. De zomerperiode (1 Nov.-30 April) heeft een gemiddelde temperatuur van 88° Fahr. en een regenval van 50 tot 60 c.M. Deze planten groeien dus in onzen winter en bloeien in onzen zomer.

Ik bezit geen plant die gemakkelijker in bloei te brengen is. Het eenige gevaar is echter, zooals bij bijna alle *Mesembrianthema*, te veel water! In de groeiperiode, vooral kort voor den bloei (April/Mei) kunnen zij vrij veel water hebben, maar iets over de maat, en weg is Uw plant - daar blijft slechts een hoopje moes over!

Dit is echter gemakkelijk te vermijden; nooit moet de grond

geheel verzadigd zijn. Als de plant werkelijk meer vocht nodig heeft, zal zij dit ook melden: zij verandert van kleur, wordt eerst grijs in plaats van groen, dan paarsachtig. Ik geloof, dat dit wel de natuurlijke kleur is, want als ik ze ontvang zijn de planten steeds klein, in elkaar gedrongen en grijs-paars van kleur, met nauwelijks zichtbare vensters. Na eenige maanden in de cultuur geweest te zijn groeien ze tot 2 à 3 maal haar oorspronkelijke omvang en worden hel groen van kleur met zeer duidelijke transparante toppen. De bloemen van cultuurplanten zijn beslist grooter, maar de planten zelf zijn slapper en kunnen minder goed tegen ziekten.

De *Frithia* laat zich zeer gemakkelijk uit zaad kweken. De groei daarvan is hoogst interessant; eerst een staafje met een glazen hoedje op, dan twee, drie en zoo voort, totdat het een kleine zode is geworden met een 12- 15 tal van deze „takken” en sterk genoeg is om te bloeien, zooals U uit de foto's kunt zien.

E. J. L.

TERUGBLIK.

De kwade moesson is weer aangebroken, een bron van onaangenaamheden voor vele plantenminnaars. Waar moeten al die potten blijven? Het is gemakkelijk gezegd : in de beperking toont zich de meester, maar kom nu eens bij een kweker of een kennis, zonder iets te ruilen of te koopen ! Er zijn geen twee planten gelijk, en in onze zwakheid denken we : dat Etusje of Epsisje kan er nog wel bij. Daarbij denken we evenwel niet aan den winter. Ja, ja, dan zullen we wel weer zien. Doch onverwachts is het 34" in de serre ! Jongens, daar heb je de zorg ! Zoo ging het mij ook, doch ik had me er al op voorbereid. Eerst had ik nagegaan, welke planten in Paraguay en dergelijke warme landen groeiden, die stonden al in een overwarmde kamer. En de rest was niet zonder beschutting gebleven. Van oude planken liet ik om den broeibak een omheining maken, 15 c.M. van de eerste verwijderd. De holten werden opgevuld met zaagsel. Over de ruiten kwamen 40 oude kranten en twee zakken en over alles heen vijf losse planken. Zoo was de kweekerij afgesloten. Zelfs in dat vorstnachtje was het in den bak nog 48" F. Tot 4 November is alles erin gebleven ! En overdag de ruiten eraf!

Nu is de lading overgebracht, alleen de *Opuntia*'s blijven erin, wellicht den ganschen winter.

Van ongedierte en vijanden heb ik heel weinig bemerkt, alleen mieren evenals in 1927. Bij het verzetten van een *Peirescia* vielen er witte poppen uit het luchtgaatje, toen nam ik den pot eruit en hield hem over het water. Er was bijna geen grond meer in, doch de gansche kolonie was ik kwijt. Daarna kwam de petroleumkan en den ganschen bak bestrooide ik met fijne naphthaline, zelfs op de randen der potjes van harige en wollige planten. Ze hebben er niets van geleden. De teere *sycophanta*'s en *mamas* hadden gereserveerde plaatsen op bierglazen en conservenbusjes. De bloei was beter dan 't vorige jaar, doch later in den tijd dan gewoonlijk. *Epsis zucarini*, *Mama uberiformis*, *gracilis*, *Kunzeana*, *Echinocactus minusculus*, *Phyllo*'s, *Crass. Schmidtii*, *Anacampseros filamentosa* en vooral *Stapelia* spreidden de bloemen ten toon. *Haworthia*'s in soorten, *margaritifolia*, *attenuata*, *fasciata* en *tessellata* staken elkaar den loef af. *H. attenuata* heeft grijs-rose, *fasciata* bezit rose-grijze en *tessellata* grijs-witte bloempjes. De laatste zijn tweemaal zoo groot als de overige en met was overtrokken. Maar *Haw. marg.* kreeg de langste stengels. Het speet me, dat ik weer onbewust dom was geweest. Om een tweede knop te helpen, had ik de uitgebloeide *Stapeliabloem* afgeknipt, en twee dagen later las ik, dat de vrucht pas den volgenden zomer rijp is! Bij een open bak was die zeker bevrucht geweest. Ze hebben heel wat bekijks gehad, de ordesterren! Ieder vond ze p r a c h t i g !

Kleinia repens en *articulata* kregen in huis knoppen. Het was duidelijk, dat ze bij 't *Seneciogeslacht* behoorden, want ze hebben een bijkelk. Wat het worden zal!

En nu nog een puzzle. Ik bezit twee *Mama gracilis*planten. De eerste, in Duitschland gekocht, heeft aan de bovenste tepels een langen middenstekel gekregen, en zou dus volgens een Monatschrift *Mama fragilis* moeten heeten. Bij anderen zag ik steeds voorwerpen als de tweede, die ik dezen zomer ontving als stek. Die heeft grooter areoolvelden, en daardoor een meer groen uitzicht, de tepels bezitten 11- 15 stekels, de *Duitsche* 9- 11. Deze laatste zijn krijtwit, liggen meer gestrekt tegen de plant en zijn langer dan die van de stekplant. Zijn dit nu twee diverse ex. of varietaties van *M. gracilis*?

Alle stekken en onwillige planten heb ik los in den bak gezet,

deze was opgevuld met fijn *cokes-gruis*, een prachtigen groeibodem, ten eerste doordat de lichtstralen op de zwarte kleur in warmtestralen werden omgezet en ten tweede door de vochtigheid. Twee vijfkante dikke stekken, *C. peruvianus* en *spgazzeni* waren in een maand beworteld en kregen nieuwe spruiten. Een afgebroken blad van *G. verrucosa*, stekken *Opuntia's*, *Bryophyllum*, een zeer dik blad van *Ech. scheideckeri* verrasten mij met een weligen groei, zoodat ik niet anders kan doen dan genoemd zeer fijn *cokes-gruis* aan te raden voor de eerste standplaats.

Numansdorp, 15 Nov. 1928.

A. DLILFER.

VAKANTIE KRABBELS.

(*Vereenvoudigde spelling.*)

1.

Op de vergadering in Utrecht was kennis gemaakt met de heer de Vos uit Oosterbeek. Op het station was hem beloofd bij gelegenheid zijn verzameling eens te komen bekijken. Belofte maakt schuld. We moesten een nacht in Arnhem logeren de gelegenheid was er dus en we stapten in de tram, die ons spoedig in Oosterbeek bracht.

Maar waar was nu het Jagerspad? Een slagersjongen hielp. „Dat is nog een heel eind, mijnheer. Zie U daar die ijsco? Daar moet U linksaf en dan krijgt U het Jagerspad weer links.”

Het kwam zo uit, alleen stonden we juist aan het andere eind van de straat. Doorloopen dus. „*Mesembrianthemum*” lezen we op een huis. Hier moet het wezen. 't Naambordje zegt het ook.

De heer des huizes was thuis en bracht ons dadelik achter zijn woning in een heel aardige kas, waar heel veel te genieten viel, want er stonden en hingen heel wat bizondere planten, die men niet zo overal aantreft. Heel wat importen, van kennissen uit West-Indië ontvangen.

Potten met zaailingen werden tegen stof beveiligd door op vier rechtopstaande houtjes een glazen deksel te leggen — iets wat ik ter navolging aanbeveel.

Last van ongedierte heeft hij heel weinig, daarvoor is hij te veel bij zijn planten, en voortdurend op de jacht.

Nog een kopje thee en een babbeltje in de huiskamer en samen tranden we naar Arnhem, waar we afscheid namen.

11.

We waren in Keulen gekomen, hadden een hotel gevonden en dwaalden toen de stad maar eens in.

Toevallig vond ik al dadelik, waar ik me voorgenomen had, naar te kijken, nl. „kakteen, die im Dunklen leuchten“. 't Was in een bloemenwinkel, recht over de Dom.

Men vergunne me hier een kleine afdwaling. Ons medelid v. E. geeft in Het Volk dagelijks een hoekje „van Kamer en Tuin“.

Daar wordt kort en bondig de een of andere plant behandeld, raadgegeven, vragen beantwoord. In dat hoekje hebben de sukulenten ook al menige keer een goede beurt gehad. Verscheidene van die stukjes zouden in ons maandschrift goed op hun plaats zijn.

Deze zomer vertelde de heer v. E., dat hij in Keulen kaktussen uitgestald had gezien, die in donker licht gaven. Dat was ook voor hem iets nieuws, maar bij onderzoek was hem gebleken, dat de kweker de planten behandeld had met een fosforescerende stof. Dus kunstenmakerij en niets anders.

Net als die kennis van me. Die had om mij er in te laten lopen een echinopsis aangestipt met een rood potlood. Gelukkig bemerkte ik, dat de zaak niet zuiver was.

Als grapje kan zo iets er mee door, maar kwekers moeten niet met kunstmiddelen trachten het publiek wat in de handen te stoppen.

'k Heb het in'. Keulen op meer dan een plaats gezien, in ons land gelukkig nog niet.

III

's Zondags wandelende langs de mooie brede Rijnkade kwamen we in de buurt van de Dierentuin en de Botaniese Garten. De toegang tot de laatste was vrij, we liepen ze dus eens rond en vonden er ook een kas met kakteen, die echter afgesloten was.

's Maandags toen rechtuit er heen, maar de kas zat nog dicht. Dan maar eens kijken, wie er ons in kon helpen.

We gaan terug en vragen aan een tuinknecht, waar we wezen moeten om toegang tot de kaktussenkas te krijgen. We konden het niet beter treffen, hij was juist op weg er heen, om er aan 't werk te gaan.

Spoedig waren we nu binnen en bewonderden we de flinke, goed verzorgde planten. We noteerden enkele namen, vroegen

hier wat en daar wat en kregen vriendelik antwoord. Met een Hollandse sigaar namen we afscheid.

IV.

Dinsdags naar Bonn, met de elektrische tram. De Hortus was spoedig gevonden, maar we mochten er niet in, alleen 's Maandags, 's Woensdags en 's Vrijdags toegang voor het publiek.

We zijn er toen maar omheen gelopen en 's Woensdags teruggekeerd.

De tweede reis was niet zo mooi, want toen we in Bonn kwamen, begon het te regenen en 't werd al erger. In de tuin gekomen - het hek stond nu open - haastten we ons om onderdak te komen, dus naar de kassen, maar we mochten er niet in voor 3 uur en 't was nog maar 2.

Graag hadden we de tuin zelf rondgelopen, maar 't ging niet. Zo goed en zo kwaad als het ging, dus maar een schuilplaats gezocht en geduld geoefend, tot het loket geopend werd en we een kaartje konden kopen.

Een paar kassen met allerlei planten werden bekeken en toen kwamen we aan 't neusje van de zalm, de kas met kaktussen. Zo veel heb ik er nog nergens gezien. In Keulen was al aardig wat, maar 't haalde niet bij Bonn. Wat een soorten, wat een planten !

'k Zal U maar geen biezonderheden opnoemen, 'k wil U alleen opwekken, om bij een bezoek aan Bonn de Hortus niet te vergeten, maar denk er om 's Woensdags van 3-5

'k Hoop, dat U dan ook wat vriendelijker tuinknecht aantreft, want deze was braaf nors.

Ook buiten staan nog heel wat vetplanten. Op een rotspartij langs het hoofdgebouw zouden de heren G. D. D. en v. d. H. voor hun Sempervivum-studie allicht nog wat vinden.

V.

Gesellschaft der Kakteenfreunde.

Versammlung Dienstag 7-8-1928

abends 8 Uhr,

Restaurant Heisz, Antonsgasse 6.

Lichtbildervortrag des Herrn Dr. Laven

Verlosung.

Gaste willkommen.

Toen ik deze advertentie las, was het plan om er heen te gaan dadelik gemaakt. Eerst **maar** eens op verkenning uit, waar we wezen moesten.

Dinsdagsavonds tegen 8 uur waren we in het restaurant en verwees men ons naar de achterzaal, waar al een goede dertig bezoekers waren en voortdurend kwamen er nog bij.

Ik meldde mij aan de bestuurstafel en maakte kennis met de voorzitter, die mij vertelde, dat het bezoek door de vakanties niet zo groot was als anders.

Op een zijtafeltje stonden enkele kaktussen, die straks verloot zouden worden; aan de wanden werden platen met kaktussen opgehangen, allemaal foto's van de Laet, de Utrechtse leden hebben ze laatst bij onze voorzitter gezien.

In zijn openingswoord zei de voorzitter, dat hij het genoeg had ditmaal een paar Hollandse kakteenfreunde het welkom toe te roepen.

De lezing met lichtbeelden viel niet mee. Wij hadden Sukkulenten op het doek verwacht, maar 't werd een zuivere plantkundeles over bestuiving. 'k Heb me verbaasd, dat daar zo lang zo rustig naar geluisterd werd, 'k betwijfel sterk, of een Hollands publiek zich zo bedaard gehouden zou hebben.

Er werd een plan gemaakt om een uitstapje te maken naar de Hortus in Bonn, liefhebbers konden zich opgeven. Een plant met een ziekelijk uitwas, dat niemand thuis kon brengen, deed de rondte. De verloting maakte enkele leden gelukkig en de vergadering werd op de gebruikelijke manier gesloten.

Toen ik de voorzitter ging bedanken voor de gastvrijheid, vroeg hij mij alle Hollandse liefhebbers de hartelijke groeten van de Keulse over te brengen, wat ik bij deze doe.

Als bij onze kringvergaderingen dezelfde prettige verhouding is, als ik daar zag, dan spijt het me dubbel, dat ik geen lid van een kring kan zijn.

VI.

In Mainz vonden we na langzoeken onderdak, 't was duur maar goed. Aan de Rijnkant scheen wel pottenmarkt te zijn, verhuiswagens vol steengoed werden uitgepakt, stapel naast stapel.

Daar zagen we een kist vol kaktuspotjes, van dat eigenaardige glimmende, vetachtige rood, van die geringde potjes met schoteltjes

er onder. Ik kocht er zes voor 90 pfenning. Dat was een pakje, dat niet al te veel ruimte in de koffer innam.

(Ik heb nu in Tiel dezelfde soort gezien, een maat groter voor 15 cent).

VII.

In Keulen teruggekeerd vertrekken we naar Aken. In 't station zien we een bloemenkiosk, ruim voorzien van kaktussen. 't Wordt de terugkerende reizigers wel gemakkelijk gemaakt. Zo kan men wat mee naar huis nemen.

In Aken was het al weer net als in de andere plaatsen, ook daar in de uitstallingen van de bloemenwinkels veel sukkulenten. In een winkel zagen we er zelfs heel veel.

VIII.

We komen weer op vaderlandse bodem, in 't land van de voor onze stapelia's zo uitstekende löss. Eén onzer leden — in Sittard — heeft me dit voorjaar een kist er van gestuurd. Nu willen we hem persoonlijk gaan bezoeken. Uit Maastricht zenden we bericht van onze komst en we worden aan het station afgehaald.

We hadden een aardige dag, heel wat werd er in de kas, bij de bak en in de huiskamer besproken, we zagen nog wel wat nieuws en konden ook nog hier en daar goede raad geven.

1x.

Een vakantiekaart had ons weer in Hoofddorp gebracht. Nu moeten we beslist eens naar 't hoekje van de IJweg. Het vorige jaar had het niet gekund, maar nu gaat het beter.

Bij aankomst zien we dadelik, dat er een kasje in elkaar gezet is. We waren al lang eens verwacht. Al pratende blijkt, dat we beide prijswinnaars uit de verloting zijn. Eerst was de prijs niet meegevallen, maar nu was de plant al aardig vooruitgegaan.

Ze hadden van 't jaar al voor een f 60 verkocht, zo aan voorbijkomende liefhebbers, dan een plant van dit en dan weer wat anders.

'k Heb me wel eens afgevraagd, of er voor kwekers wat aan de kaktussen te verdienen is, maar als ik dat hoor, dan moet er wel wat aanzitten, dan kunnen de beroepskwekers er gerust zich aan wagen.

X.

Op reis naar Twello bleven we in Hilversum een trein over om bij onze voorzitter de kas nog eens te bekijken. 't Was al de tweede maal dit jaar, dat we er kwamen, maar 't is steeds weer de moeite waard.

„Word lid van de Nederlandsche Vereeniging van vetplanten-liefhebbers” hangt er op de deur van de kas. Bij U ook al?

Bij onze eerste tocht naar Deventer ontmoetten we op de schipbrug de heer Sterken en dadelik werd afgesproken, wanneer we eens zouden komen kijken. 'k Heb vroeger – jaargang 6 bldz. 149 – al eens over een bezoek bij hem geschreven. 't Is nog altijd de moeite waard, al is er door 't hoge water voor twee jaar heel wat vernield.

Komt U Vrijdags op de markt in Deventer, dan ziet U heel wat bloemen en planten en ook hier en daar een kistje kaktussen en vetplanten. 'k Heb er zelden wat biezonders gevonden.

Wilt U echter wat goeds hebben, kijk dan eens op de groentenmarkt. Daar staat een tuinder, die altijd een kist mooie kaktussen heeft. 'k Durf U voorspellen, dat U dan ook gauw een uitnodiging heeft om eens op de tuin te komen kijken.

De vorige winter is daar een kas gebouwd, die nu al voor 't grootste gedeelte met sukkulenten bezet is. 'k Heb nog nergens zoveel geënte pereskia's gezien, er stond een hoek van zeker anderhalve M2.

Een hoekje *Cereus sylvestrii*, een hoekje *Opuntia aurantiaca*, een hoek *Phyllo's* enz. enz. en een verzameling mooie planten, die lang niet allemaal te koop zijn.

Komt U in Deventer, ga dan naar de kwekerij naast „de Ziele”, op de Twellose weg, daar kunt U wat moois zien en uw verzameling verrijken.

Als slot van onze uitstapjes trokken we nog even naar ons oud-lid van Wagenvoorde. „Klein maar rein” is daar het devies. Daar is niet veel, maar stuk voor stuk zijn het prima planten. 't Was werkelijk: lest-best.

B. TH. K.

OP ZOEK NAAR SUCCULENTEN OP DE
BLOEMENMARKT.

Daar ik me verbeeld 'n hartstochtelijk Succulentenverzamelaar te zijn, had ik reeds eenigen tijd het plan eens een kijkje te nemen op de Utrechtsche bloemenmarkt en, indien mogelijk, eenige mooie planten tegen billijken prijs te bemachtigen. Veel verwachting had ik er niet van, maar je kon toch nooit weten! Soms zijn er op zoo'n bloemenmarkt nog wel eens aardige plantjes te koop. Meestal weten de bloemverkoopers dan niet precies wat voor waarde hun koopwaar heeft, Maar vaak gebeurt zoo iets toch niet! Evenwel, nu zou het er van komen. Omstreeks half elf was ik op de plaats van bestemming. Alles was in vollen gang en daar het schitterend weer was, hadden de kooplui hun waar keurig uitgesteld op planken, op karren en op den grond. Het geheel zag er zeer aantrekkelijk uit. Reeds in de buurt van een der eerste kraampjes zag ik al wat Sempervivum-soorten staan in een houten bakje naast varen- en mossoorten. „Eerst maar eens doorloopen” dacht ik, straks bij het terug-gaan kom ik er wel weer even aan en koop dan wat plantjes. Ze zagen er heel mooi en gezond uit. Een paar „stands” verder stonden tusschen Pelargoniums en Asters eenige Echeveria-planten. Kleine exemplaren. Niet de moeite waard om ze mee te nemen, temeer daar ik zelf van dat soort al ruimschoots voorzien was. Zoo langs de uitstallingen wandelende en de mooie Rozen, Varens, Afrikaantjes, Viooltjes en dergelijke meer, bewonderende, kreeg ik plotseling op een heel klein wagentje, achteraf in een hoekje, een kistje met Cactussen in 't oog. Ik er natuurlijk op af: zoo gauw er Vetplanten in de buurt zijn, is 't net of je 't merkt. Je wordt er als het ware heen getrokken zonder dat je 't zelf eigenlijk merkt. Prachtig ! Ze zagen er bijzonder goed uit. Zouden ze duur zijn? Ik informeerde. Nu ! 't viel nogal mee. De Echinocactussen kosten f 1.- en de Phyllocactussen f 0.70. „Hoe heeten die plantjes” vroeg ik langs m'n neus weg, en ik wees op mijn planten. „Cactussen”, m'nheer. „Oh, juist!” „Dank U wel” ! „Geeft U mij dan maar twee van die Cactussen en nog een van dit soort”, en ik wees op een Cereusje met een aardig bestekeld stammetje. „Goed, m'nheer” ! Hij wilde me een kleintje in de hand stoppen. „Nee, ik wou graag deze hebben” ! „Ook al goed, mijnheer, U kunt uitzoeken”.

Zóó met drie nieuwe aanwinsten verpakt in een krant, stapte

ik verder de markt over. „Dat gaat goed” dacht ik. Heel dichtbij stond een mannetje met Sedum's. Maar daar ik er al een partij van thuis had, ging ik voorbij. Ze waren netjes gerangschikt en vielen op door hun gezond uiterlijk. Eigenlijk jammer om ze niet te koopen, maar wat moet je met zooveel planten van het zelfde soort doen !? Het is maar lastig in den winter.

Ziezoo ! de markt had ik ten einde geloopt en nu besloot ik weer terug te keeren naar m'n eerste Sempervivum-mannetje. Gelukkig! Ze waren er nog. Veel had hij nog niet van z'n flinke uitgegroeide planten verkocht. „Wat kosten die plantjes”? „Die kosten f 0.20 het stuk, en die andere, groote soorten, kosten f 0.15.” De groote soorten waren Sempervivum tectorum en de kleintjes Sempervivum arachnoideum. Ik besloot tot twee plantjes Spinnenweb en één plantje Donderbaard. Even later zaten ze goed verpakt in m'n jaszakken opgeborgen. „Hoe noemt U deze plantjes” vroeg ik, terwijl ik in mijn toch al niet zoo stevig gevulde beurs het bedrag bij elkaar zocht. Semperia's” antwoordde de man en streek zijn geld op. „Mooi, dank U wel, dan weet ik dat ook” ! U had moeten hooren met welk een trotsch deze mishandelde naam werd uitgesproken. Ziezo0 ! nu met spoed huiswaarts en daar de nieuwe aankoop in potjes gezet. En dan afwachten of ze 't goed zullen doen.

Culemborg. .

L. SCHORER.

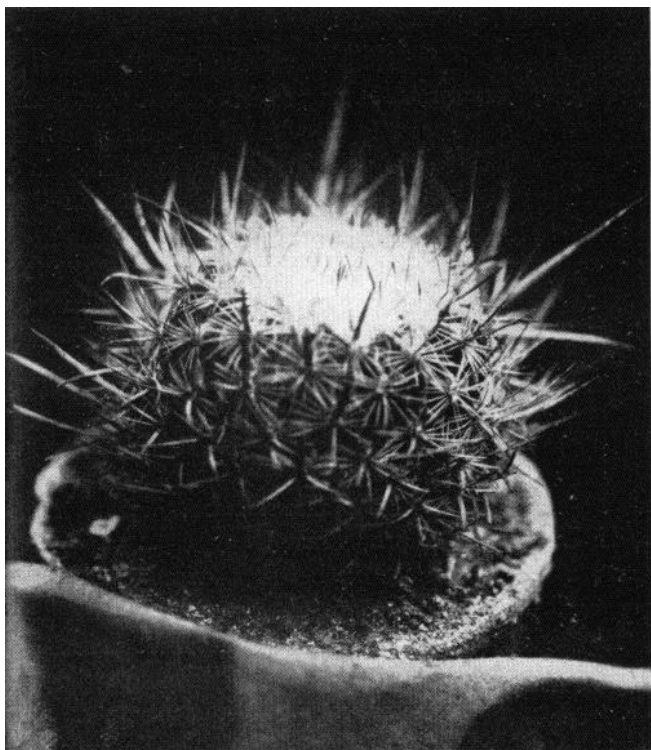
ECHINOCACTUS LLOYDII.

Als tweede mooie plant uit de collectie van Mevrouw v. d. Wilt beelden wij hier Echinocactus *Lloydii* af. Het is een plant welke nog slechts sporadisch in onze verzamelingen wordt aangetroffen.

Ook in Succulenta 1924 pag. 89 verscheen van deze plant een afbeelding, waarbij de heer Verbeek Wolthuys mededeelde, dat ze in 1908 door F. E. Lloyd te Zacatecas (Mexico) ontdekt werd, doch den weg naar de Europeesche collecties nog niet had gevonden.

Door Britton en Rose wordt ze als *Echinofossulocactus lloydii* beschreven, in den catalogus van Friedr. Ad. Haage Jun. komt zij voor met het synoniem *Echinocactus Gasseri*, onder welken naam zij ook in het Zeitschrift für Sukkulantenkunde 1925 pag. 98

wordt beschreven. Volgens den importeur J. Gasser te Zurich, naar wien zij genoemd werd, groeit deze soort, blijkens de aarde

Echinocactus Lloydii.

Foto Chr. de Riogh.

welke zich nog aan de importen bevindt, op veenachtigen bodem, en zou ze dus tijdens den groeitijd tamelijk veel water noodig hebben.

Mooi zijn bij *E. Lloydii* de 8 c.M. lange, papierachtige midden-doorns. De ongeveer twee c.M. groote bloempjes zijn wit gekleurd.

G. D. D.

BOTANISCHE ONDERZOEKINGEN IN ZUID-AFRIKA.

Kew Gardens door een schenking in staat gesteld wederom botanici op onderzoek uit te zenden.

Nadat de directeur van Kew Gardens een en ander had voorbereid, heeft J. Hutchinson, assistent aan het Herbarium dier

instelling, in samenwerking met de botanische autoriteiten in de Unie van Zuid-Afrika, een reis naar dat land ondernomen. Hutchinson is 27 Juli j.l. van Kew per s.s. „Saxon” naar Kaapstad vertrokken. Spoedig na aankomst aldaar hoopte hij door te gaan naar Namaqua-land in gezelschap van den botanicus Pillans, wien H. verzocht hem daarheen te vergezellen om in dat gebied materiaal te verzamelen. Daarna is hij van plan een reis te maken door het Centrale Kustgebied, onderzoekingen in te stellen in de Knysmabosschen, Transkei, Oost-Griqua-land, Natal en in die streken, welke bijzonder rijk aan succulenten zijn.

In Transvaal en Swaziland zal Hutchinson, voor zooverre het diens reis betreft, den steun genieten van Dr. Pole Evans. Ook hoopt hij Britsch Bechuana-land en het Fauresmith-plantenpark („reservaat”) te bezoeken.

Alvorens Hutchinson in April a.s. terugkeert, wil hij nog de flora der Karroo-hoogvlakte en de herfst-flora van den daarin liggenden, 1438 m. hoogen Grooten Tafelberg onderzoeken. Ook staat een bezoek aan de verschillende botanische instituten en tuinen in de Unie op het programma.

Deze reis, die stellig vele en belangrijke aanwinsten voor het Herbarium zal opleveren, is mogelijk gemaakt door een schenking van de „Empire Marketing Board” te Kew. Het gedeelte daarvan, bestemd voor „Verzamelaars” heeft Kew Gardens thans weer in staat gesteld om naar ouder gewoonte, wat in de dagen van Joseph Banks en William Hooker van zoo'n groot gewicht is geweest, botanische verzamelaars uit te zenden voor onderzoek en het bijeenbrengen voor de collecties van oeconomisch of botanisch belangrijk planten-materiaal.

N. R. Ct.

FOTO'S — P. KOOY.

Begin vorige maand werd de derde serie verzonden, nl. 11 *Euphorbia submillaris*, 12 zaailingen van zeven *Mesembrianthemum pseudotruncatellum* en drie *Mes. karasmontanum*, 13 *Echinocactus platensis*, 14 *Mamillaria centricirra*, 15 *Echinopsis tubiflora rosea*.

Gaarne vestigen wij nog eens de aandacht op deze duidelijke en fraai uitgevoerde foto's. Vooral nu de lange avonden weer aankomen, geeft het bezichtigen van zoo'n serie foto's, in een album gerangschikt, veel genoegen. Het helpt ons den slechten tijd voor onze gedoornde vrienden vergeten en vervult ons met verlangen naar de komende lente.

G. D. D.

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring Utrecht en Omstreken.

Op Zaterdag, 20 October j.l., hield bovengenoemde Kring een excursie naar de kweekrij van de N. V. Tuinbouw Inrichting van L. Dirkse & Zn. te Utrecht. Deze N. V. had een groote partij importplanten aangekregen en had den Utrechtschen Kring uitgenoodigd deze te komen bezichtigen. Circa 15 leden hadden aan deze uitnoodiging gevolg gegeven, benevens onze Hortulanus, de heer Romein. Vol bewondering werden deze prachtige import mamillaria's bezichtigd. Hoewel het prachtige en zeer mooie planten waren. gaf het geheel, als verzameling, een eenigzins eentonige indruk. Een verzameling van diverse gekleurde planten geeft wel een schooner beeld van de cactussen in 't algemeen. Hier was zuiver de collectie aanwezig voor den handelaar. Vele planten werden dan ook van eigenaar verwisseld en zullen niet nalaten aan de verzameling, waarin ze terecht komen, een bijzonder cachet te geven. Ook als enkele plant in de huiskamer zullen ze zeker de bewondering van iedereen afdwingen.

Aanwezig waren tevens *Opuntia's*, waaraan meerdere groote vruchten.

De Secretaris, F. TE WINKEL

BESTUURSMEEDEDELINGEN.

JAARVERGADERING.

We stellen ons voor de **e.v. Algemeene Vergadering** te houden op **Zaterdag 26 Januari 1929**. Uur en plaats zullen in het volgend nummer bekend gemaakt worden.

De Kringbesturen worden attent gemaakt op Art. 29, laatste alinea, Huish. Reglement. Opgaven van de namen der bestuursleden en leden van **elken** Kring gelieve men het Secretariaat tijdig te doen toekomen. SECRETARESSE.

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

Dr. R. Claeys, Amsterdam, v/h. Weesperzijde 108, thans Jac. Obrechtstraat 82 (Zuid).

J. Verschuur, Amsterdam Z., v/h. Uithoornstraat 19 II thans Uithoornstraat 16 I.

Joh. I. Schultz, v/h. Rotterdam, Speelmandwarsstraat 19B, thans Schiebroek, van Lennepstraat 19 B.

P. C. van der Graaf, v h. 's-Gravenhage, Elandstraat 14, thans Wassenaar, Buurtweg 2 I a.

NIEUWE LEDEN.

1929.

A. Gerritse, Amsterdam W., Adm. de Ruyterweg 519 III.

Mevr. O. Haas, Amsterdam Z., Kruislaan 190 I.

Th. Miner, Amsterdam W., Adm. de Ruyterweg 76.

Joh. A. Teeling, Amsterdam W.. Jan van Galenstraat 117 III.

Zuster J. Kater, Apeldoorn, Groot Ziekenhuis.

H. A. Roozendaal, Eindhoven, Gestelschestraat 122 B.

Mej. H. Beerenborg, 's-Gravenhage, Tapijtweg 21.
 J. C. Jansen, 's-Gravenhage, Valkenboschkade 522.
 Martinus Nijhoff, 's-Gravenhage, Lange Voorhout 9.
 Mej. M. C. Voet, 's-Gravenhage, Haviklaan 19.
 Mej. A. A. B. Wijsman, 's-Gravenhage, Statenlaan 67.
 J. A. van der Zijden, 's-Gravenhage, Zwarteweg 24.
 G. C. M. Ballintijn, Harlingen, Stationsplein.
 Firma Vermande & Zonen, Uitgevers, Hoorn.
 Mej. Miek van Wessem, Joure (Fr.), Midstraat.
 A. Verschoor. Leerdam.
 J. Naafs, Loosduinen, Wilhelminastraat 164.
 M. J. H. van de Ven, Schiedam, Prins Mauritsstraat 9.
 Mej. Henriette Herfkens, Venlo, Tegelschestraat 52.

Buitenland.

Amand Pirson, Uccle-lez-Bruxelles, 26, Avenue de la Sapinière (België).
 James West, San Rafael (California, U. S. A.) 745, Fifth Avenue.

RECTIFICATIES.

Is. van der Spek, Delft, Oude Delft 16 (niet Jo).
 H. G. de Smit, 's-Gravenhage, Hanenburglaan 244 (niet Kranenburglaan).
 A. J. Lako, Zuidzande (in October-no. abusievelijk vermeld als Sako).

VRAAG EN AANBOD.

Ter overname gevraagd : „Succulenta” jaargangen 1, 2, 3, 4 en 9 liefst in losse afleveringen, door G. Mullemeister, les Iris, Chernix sur Montreux, Zwitserland.

BIBLIOTHEEK.

Mag ik er de leden beleefd opmerkzaam op maken, dat de Posterijen niet gedogen, dat bij als drukwerk verzonden pakketten briefjes worden ingesloten, ook al betreffende dezen den inhoud. Nieuwe aanvragen om boeken gelieve men dus in het vervolg uitsluitend per briefkaart te doen,

SECRETARESSE.

Titel en inhoudsopgaaf van jaargang 1928 zullen, ter besparing van port, gelijktijdig met de in Januari verschijnende nieuwe ledenlijst worden verzonden.

PERRY

AMSTERDAM.

DEN HAAG.

ARNHEM.

UTRECHT.

GRONINGEN.

Cactuspotjes.

Cactusstandaards.

Cactusgieters.

Cactusgereedschap.

Bloemenspuiten.